Hasan Coşkun / Fatih Yılmaz / Mehmet Emin Aksoy (Ed.)

Öğretimin Planlanması
Unterrichtsplanung Planning of Instruction

Dil
Sprache
Language

DAGYAD

Hasan Coşkun / Fatih Yılmaz / Mehmet Emin Aksoy (Ed.)

Öğretimin Planlanması
Unterrichtsplanung
Planning of Instruction

Dil
Sprache
Language

Dağyeli Verlag
2015

Bibliografische Information der Deutschen Bibliothek
Die Deutsche Bibliothek verzeichnet diese Publikation
in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte
bibliografische Daten sind im Internet über
http:// dnb.ddb.de abrufbar

1. Auflage 2015

© J&D Dağyeli Verlag GmbH
Kollwitzstr. 42, D-10405 Berlin
www.dagyeli.com

Alle Rechte vorbehalten
Satz: Kezban Kılıçoğlu
Umschlagabbildung: Salih Bayçu
ISBN 978-3-9355-9724-1

Hasan Coşkun / Fatih Yılmaz / Mehmet Emin Aksoy (Ed.)

Öğretimin Planlanması
Unterrichtsplanung
Planning of Instruction

Dil
Sprache
Language

Dağyeli Verlag
2015

Bu eseri,

Derin Lara Öztürk
Can Kerim Öztürk
Elif Berra Yılmaz
Berat Yılmaz
Güneş Erkılıç ve
tüm çocuklara
armağan ediyoruz.

H. C.
F. Y
M. E. A.

Unter Mitarbeit von Dr. Ömer Lütfi İspirli
Bu eser Dr. Ömer Lütfi İspirli'nin
değerli katkılarıyla yayına hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

Hasan Coşkun / Fatih Yılmaz / Mehmet Aksoy
Önsöz ..... vı

Rasim Bakırcıoğlu
Anadili, Gelişimi ve Önemi 1

Hasan Coşkun
Genel Pedagojiden Özel Öğretime 4

Hasan Coşkun
Dil Öğretiminde Poster Kullanımı 60

Fatih Yılmaz
Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni Bağlamında Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminin Önemi 103

Gülay Aslan
Türkiye'de Yükseköğretim Düzeyinde Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Bir Çözümleme 127

Bernd Schneider ve Ömer Lütfi İspirli
Fremdsprachenunterrıcht in Europa und Deutschland 147

Helga Dağyeli Bohne ve Ömer Lütfi İspirli
Das Märchen Frau Holle 158

Birthe Çil
Unterrıchtsplanung im Fach Deutsch 176

Şule Kavak
Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Dil Öğretimi 197

Didem Koban Koç
Developing Reading Skills Through a Biography of Louis Armstrong 208

Sevgi Bektaş Bedir
Yöresel Yemeklerin Dil Öğretimindeki Yeri 222

Veda Yar Yıldırım
Masalların Dil Öğretiminde Kullanımı 236

Esra Önkuzu
Farklı Kültürler Farklı Renkler 252

Mukaddes Örs
Yetişkinlerde Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi 268

Cavide Demirci
Çevre Eğitiminde Dil Kullanımı 294

Nefise Özyiğit / Nilüfer Kesgin ve Kadir Kesgin
Noktalama İşaretlerinin Öğretilmesinde Gölge Oyunu Kullanımı 309

Mevlüt Taşkın
Türkçe Öğrenen Yabancılara Deyimlerin Öğretimi 342

Fatih Yılmaz ve Gülşah Babacan
Sıfatlardan Hareketle Renk Öğretimi 356

Yunus Aktürk ve Nermin Öztop
Türkçe Dersinde Yapım Eklerinin Öğretimi 379

Tuğba Kocadağ ve Mehmet Emin Aksoy
Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı 395

Ömer Faruk Sönmez / Neslihan Delibaş / Mehtap Çoşkun ve Arzu Sönmez
Kültürel Motiflerin Dil Öğretimine Etkisi 413

YETİŞKİNLERDE ÖĞRENME VE YETİŞKİN EĞİTİMİ

Mukaddes Örs

1. Genel Bilgiler

Hedef Grubu : 1. Kademe Okuma Yazma Öğrenen Yetişkinler
Ders : Yaşam Becerisi
Konu : Doğal Afetler ve Korunma Yolları
Süre : 80 dakika

2. Etkinliğin Gerekçesi

Toplumların afetlere hazırlıklı olma bilinci ve kültürü, kararlara toplumsal katılımı ile afet zararlarının azaltılması arasında yakın bir ilişki olduğu söylenebilir. Öte yandan ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısı da, bu hazırlıklı olma bilincini ve katılımını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir. Özerksel yönetim, yerel yönetimler, halkın katılımı ve özel kesimin de katkılarıyla olası zararlar en az boyutlara indirgenebilir. Zarar azaltma çalışmalarının etkinliği toplumların gelişmişlik düzeyleri ile doğru orantılıdır. Çünkü toplumların sosyo-ekonomik düzeyleri yükseldikçe insan yaşamına verilen önem artmakta, insan yaşamını tehlikeye atabilecek en yaygın verilen önem ve ayrılan akçalı kaynakların miktarı artmaktadır (Schram, 1993: 6-7).

Halkın bilgisinin ve bilincinin artması, depremden korunmada en güçlü araçtır. Afet eğitimi, afete hazırlık ve hasarın azaltılmasında, en önemli ve temel etken olarak kabul edilmektedir. Eğitimsel görüşün farklı hedef grupları vardır. Bunları kısaca belirtirsek, birinci hedef grubu öğrenciler, hedef ise afet eğitiminin gelecek nesillere aktarılmasıdır. Ayrıca toplumda bilinci arttırmak, deprem riskini bilerek riski azaltacak etkili önlemleri almak acısından çok önemlidir. Kamu yöneticileri de afet yönetiminde, afet öncesi, anı ve sonrasında önemli rol oynamaktadır. Farklı hedef grupları için farklı yaklaşımlar gözetilmelidir.

Doğal afetlerin yarattığı sosyal sorunların genişliği ve şiddeti, tüm bilim insanlarına, afet öncesinde ve sonrasında neler yapılacağı konusunda toplumu hazırlayarak deprem hasarlarını en aza indirmede sorumluluk yüklemektedir (Kasapoğlu ve Ecevit, 2001: 17). Bu olabilirliliği ortaya koymak, afete hazırlıklı olma ve afet zararlarını azaltmaya donuk çalışmalara toplum katılımın ve duyarlılığının, deprem zararlarının azaltılmasında sağlayacağı yararların önemini vurgulamaktır.

Yetişkinler biyolojik olarak gelişmiş, toplumsal rollere sahip olmuş, kendi hayatını yönetme sorumluluğunu üstlenmiş ve benlik algısı gelişmiş birey olarak

yaygın eğitim kurumlarına gelmektedirler. Yetişkinlerin bireysel, toplumsal ve psikolojik özellikleri yetişkin eğitiminde sunulacak programların felsefe, içerik, yöntem ve süre açılarından örgün eğitime göre farklılıklar sergilemesine yol açmaktadır.

Yetişkin eğitimine yönelik programlar yalnızca yetişkinlerin özelliklerindeki farklılıkları değil aynı zamanda hayatın çeşitli yönlerindeki değişimi de göz önüne almak durumundadır. Hayatın birçok alanında birbirine bağlı ve birbirini etkileyen değişimler genel olarak eğitimi ve özel olarak yetişkin eğitimini etkilemektedir (Uysal, 2013: 207-221).

Değişim, Türk Eğitim Sisteminde ders programlarının farklı anlayışla geliştirilmesine yol açmıştır. Bu kapsamda ilköğretim ders programları da yenilenmiştir. Yetişkinlere okuma yazma öğretimi ve temel eğitim faaliyetleri bu gelişmelerin ışığında yeniden düzenlenmeyi zorunlu kılmıştır.

Yetişkin temel eğitimi üç beceri alanından oluşmaktadır. Bunlar; okuma-yazma, temel matematik ve yaşam becerileridir. Genel olarak tüm dünyada bu beceriler okuryazarlık kavramı çerçevesinde ele alınmaktadır (Yıldız, 2010: 30). Doğal afetler ve korunma yolları program ve materyalleri yetişkinlere yöneliktir. Bu sebeple eğitimcilerin, yetişkinlerin hangi türden öğrenmelere ilgi ve ihtiyaç duydukları, yetişkin eğitiminin diğer eğitim türlerinden ayrılan yönlerinin neler olduğu konularında bilgi sahibi olmaları eğitimlerin başarısını arttıracaktır. Bu amaçla kitabın bu bölümünde "Yetişkinlerde Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi" değerlendirilmiştir. İlk olarak yetişkinin tanım ve özellikleri anlatılmış; ikinci olarak yetişkin eğitiminin ne olduğu kısaca anlatılmış ve üçüncü olarak "Afetler ve Korunma Yolları" hakkında günlük plan hazırlanmıştır.

3. Etkinliğin Hedefleri

Bu etkinliğe katılanlar;

1. Dünyada ve Türkiye'de görülen afetlerin neler olduğunu bilirler.
2. Doğal afetlerin canlı ve cansız varlıklara vermiş oldukları zararın bilincinde olurlar.
3. Afetlere karşı hazırlıklı olma bilinci kazanırlar.
4. Afet konusunda bilinçlenmenin ülkenin kalkınmasındaki öneminin farkında olurlar.
5. Doğal afet durumunda sık kullanılan 24 (+00) sözcüğü Türkçe, Almanca ve İngilizce olarak bilirler.
6. Eğitim eksikliğinden kaynaklanan sorunların giderilmesi konusunda alternatif öneriler geliştirebilirler.

4.1. Yetişkinlerin tanım ve özellikleri

Yetişkinler için düzenlenecek eğitim ortamları yetişkinlerle ilgili birtakım özellikleri göz önünde bulundurarak hazırlanmalıdır. Bu da yetişkin eğitimi ile ilgili eğitim etkinliklerinin planlanmasında her şeyden önce bu etkinliklerde hedef grubu oluşturan yetişkinin kim olduğu ve yetişkin özelliklerinin neler olduğunun bilinmesini gerekli kılmaktadır.

Genel anlamıyla "yetişkin" fiziksel ve zihinsel olgunluğa ulaşmış kişi demektir (Kurt, 2000: 4). Tıp Dilinde Yeni Cep Sözlüğü'nde (2002: 6) yetişkin (adult) terimi, ergenlik çağından yaşlılığa kadar olan devre (18-65) olarak tanımlanmaktadır. Yetişkin (adult) terimi, Latince büyümek (adolescere) fiilinden gelmektedir. Yetişkin denildiği zaman, bireyin fiziksel ve psikolojik olarak olgunlaşmış olduğu varsayılmaktadır (Onur, 2004: 55-56).

Yetişkinlik, toplumsal norm ve rollere göre tanımlanan değişken bir kavramdır. Yetişkinlik farklı coğrafyalarda, kültürlerde ve zamanlarda tanımlanabilen bir kavramdır. Yetişkin olma durumunu anlatan yetişkinlik, genel olarak olgunlaşma, bağımsızlaşma, kendisi ile ilgili uygun kararlar alabilme ve özgürleştirmeyi çağrıştıran bir kavramdır (Duman, 2007: 146). Genel bir eğilim olarak bir toplumda, kendi yaşantılarını yönetme sorumluluğunu üstlenen bireyler yetişkin olarak kabul edilmektedirler (Bülbül, 1991). Celep'e göre (2003: 40), yetişkin; zihinsel, bedensel, gelişimini tamamlamış ve psikolojik olgunluğa erişmiş, ekonomik bağımsızlığını kazanmış ve toplumda bir sorumluluk üstlenmiş bireylere denir. Güneş'e göre ise (1996), yetişkini, zorunlu öğrenimin dışına çıkmış, olgunlaşmış, uygun davranabilen ve bağımsız olabilen kişi olarak tanımlamak mümkündür.

Knowles (1996: 55) "Yetişkin Öğrenenler" adlı eserinde yetişkini dört ayrı boyutta tanımlamaktadır:

a) Biyolojik tanım: Biyolojik olarak üretilebilen yaşa erişilen, ilk ergenlik döneminde birey yetişkin olur.

b) Yasal tanım: Yasalar tarafından bireylerin oy kullanabileceği, sürücü belgesi alabileceği, rıza almaksızın evlenebileceği ve benzeri şeyleri yapacak yaşa eriştiği zaman birey yasal olarak yetişkin olur.

c) Toplumsal tanım: Toplumsal olarak bireyler, tam zamanlı çalışan, eş, anne/baba, oy kullanan yurttaş ve benzeri roller gibi yetişkin rollerini yerine getirmeye başladığı zaman yetişkin olur.

d) Psikolojik tanım: Psikolojik olarak bireyler, kendi yaşantılarından sorumlu olma, öz yönetimli olmaya ilişkin bir benlik kavramına eriştiği zaman yetişkin olur.

4.1.1. Yetişkinlerin Fizyolojik Özellikleri

Yetişkinlerin fiziksel gelişimini etkileyen faktörlerin başında, yetişkinlerin geçirdikleri biyolojik değişiklikler gelmektedir. İnsan karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu yapı; yani vücut organları arasındaki oran, dokular ve hormonlardaki değişiklikler, duyu organlarında oluşan gerilemeler ve bünyenin bazı durumlara karşı daha fazla duyarlık göstermesi başlıca fizyolojik özellikler olarak sıralanabilir (Kurt, 2002: 90).

Yaş ilerledikçe yetişkinin fiziksel yapısı sürekli değişmektedir. Yetişkin yaşlandıkça derinin ve saç renginin değişmesi, cinsel gücün azalması, kas gücünün zayıflaması, öğrenme hızının azalması ve genel bir enerji yetersizliği görülür. Fizyolojik açıdan aşağıdaki değişmeler yetişkinin öğrenme gücünü ve hızını etkilemektedir (Geray, 2002: 27-28).

1. Görme yeteneği, 20-25 yaşlarında en yüksek düzeydedir. 40-45 yaşlarından sonra azalmalar görülür. Bu yaşlardaki yetişkinlere daha az okuma ödevi verilmesi olur.

2. İşitme yeteneği, yaş ilerledikçe azalmaktadır. Yetişkin eğitimi çalışmalarında, ses iyi ayarlanmalı, öğrenicilerin dudak hareketlerini görmesi iyi sağlanmalı, görsel-işitsel araçlardan daha geniş yararlanılmalıdır.

3. Isıya uyum sağlama yeteneği, yaş ilerledikçe kişilerin bu yeteneği azalmaktadır. Bu nedenle de yetişkinin iç ısısını aşırı ölçüde düşürmeyecek ya da artırmayacak öğrenme ortamları sağlanmalıdır.

4. Çalışma gücü, yaş ilerledikçe azalmaktadır. Önemli olan, yetişkinin gücünün önemli kesimini kendi içinde çalışırken tüketmesi ve eğitim etkinliklerine pek az gücünün kalmasıdır.

4.1.2. Yetişkinlerin Psikolojik Özellikleri

Yetişkinin psikolojik gelişim özellikleri; yetişkinlik dönemlerine göre farklılıklar göstermektedir. Yetişkinlik dönemleri; genç, orta ve ileri yaşlar olmak üzere üçe ayrılmaktadır (Celep, 2003: 41; Duman, 2007: 147-148). Ancak, belirlenen bu dönemlerin hangi yaşları içerdiği konusunda kesin bir görüş birliği bulunmamaktadır. Ültanır ve Ültanır (2005: 5-9), yetişkin yaşamındaki dönemleri çeşitli yazarların görüşlerinden derleyerek yedi aşamada ele almaktadırlar. Bu dönemler ve bu dönemlere ait psikolojik ödevler şöyle ifade edilmiştir:

1. Yuvayı (aileyi) terk etmek (18-22 yaş arası): Kendisini ailesinden bağımsız hale getirmek, kendi kimliğini tanımlamak ve yeni yaşam için yeni destekler bulmak.

2. Yetişkinler dünyasına giriş (23-28 yaş arası): Kendisini yetişkin olarak görmek, yakın arkadaş çevresini geliştirmek, bir yaşam projesi oluşturmak ve bir eğitici/psikolojik danışman bulmak.

3. Kararlılık arayışı (29-34 yaş arası): İlişkilerini yeniden değerlendirmek, yaşam sorumluluklarını yeniden sınamak, kişisel değerlerini yeniden test etmek, yaşam boyu hedefler koymak ve çocuklarının büyüyor olduğunu kabul etmek.

4. Kendini gerçekleştirme (35-42 yaş arası): Gerçekle ve ölümle yüzleşme, ölümün etkisini hissetme, işverenle ve eşi ile olan ilişkilerdeki hatalı yönlerini düzenleme, eski yeni değerlerle kendine özgü bir biçimde yeniden değerlendirmek.

5. Yerleşmek, kendini yönetmek (43-55 yaş arası): Gelişen bir vicdan duygusuna ve yetkiye erişme, aile ilişkilerini yeniden oluşturma, kendi özgün seçimini ve yaşam üslubunu tatma, yaşam ve organizasyon arasındaki bağlantıları yeniden sınama.

6. Ağırlaşma (56-64 yaş arası): Yaşanılacak süre içerisinde geri kalan hedefleri gerçekleştirme isteği, kendisinin yaşlılık dönemine geçtiğini kabullenme.

7. Üretimsel aktivitelerden el çekiş (65 yaş ve üstü): Uyum yapma araştırmaları, kendi ölümüne ve eşinin ölümüne hazırlanma.

4.1.3. Yetişkinlerin Sosyal Özellikleri

Yetişkinlikte gelişim sürecini özellikle toplumsal etkileşimler sağlar. Bütün yetişkinler, oldukça karmaşık olan çeşitli yaşam biçimleri ve katılma olanakları sunan toplumsal bir çerçevede yaşarlar (Onur, 2004: 135).

Bireyin içinde yaşadığı toplumsal yapı ve bu yapıya hâkim olan kültür bireyin duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyerek biçimlendirmektedir. Bu nedenle yetişkinlerin geldiği toplumsal çevre katılmayı planladıkları yetişkin eğitimi etkinliklerinde belirleyici rol oynayabilmektedir. Toplumsal çerçeve kişisel özellikler başta olmak üzere çeşitli boyutlarıyla yetişkinleri etkilemektedir (Yazar, 2012: 28).

Yetişkinlerin kişisel özelliklerinin yanı sıra, içinde bulundukları toplumsal kümeye ilişkin özellikleri de eğitim etkinliklerine olan katılımlarını etkilemektedir. Bireyin mesleği, gelir ve öğrenim düzeyi, cinsiyeti, evli olup olmadığı, yaşadığı yer, dinsel inançları yetişkin eğitimi etkinliklerine katılmasını etkilemektedir (Geray, 2002: 31).

Toplumların gelişmişlik düzeylerinin bir toplumdaki eğitime bakış açısını çoğu kez yansıttığı söylenebilir. Geri kalmış toplumlar geleneksel özellikler

gösterirler. Bu nedenle, bu toplumların bir üyesi olan yetişkinler, toplumsal yapının geleneksel değerlerine bağlı olduklarından, eğitime olan gereksinmeleri de azdır.

Gelişmiş toplumlarda ise, her geçen gün uzmanlaşan dünyada bireylerin eğitime olan gereksinmeleri daha çoktur. Çünkü bireylerin, içinde bulundukları toplumsal yapıya uyum sağlayabilmeleri ya da değişen toplumsal yapıya bağlı olarak rollerini etkin bir biçimde yerine getirebilmeleri, bir ölçüde yeni bilgi ve becerileri edinmelerini gerektirmektedir (Celep, 2003: 42).

4.2. Yetişkin Eğitimi

Eğitimin yaşam boyu bir süreç olması, insanların okul eğitimi sonrasında eğitim olanaklarına sahip olmasıyla yani yetişkin eğitimi ile olanaklıdır. Yetişkin eğitimi, kendisi için eğitimden bir yarar beklemeyen ve eğitime erişebilme açısından olumsuz koşullar içinde bulunan insanların da farkında olmak zorundadır. Dezavantajlı konumdaki bu insanları iş ve istihdam dünyası ile yeniden bütünleştirmek yetişkin eğitiminin görevidir (Miser, 2002: 56- 58).

Yetişkin eğitimi, yetişkin olarak düşünülen kişilerin yeteneklerini geliştirmelerine, bilgilerini artırmalarına, teknik veya mesleki yeterliliklerini iyileştirmelerine, tutum ve davranışlarını hem kişisel gelişme bakımından, hem de dengeli ve bağımsız bir toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeye katılma açısından değiştirmelerine olanak sağlayan düzenli eğitim süreçlerinin tümünü ifade eder (Titmus, Buttedahl, Ironside ve Lengrand, 1985).

Yetişkinlere göre eğitim, şuan yüz yüze oldukları hayat problemlerinin üstesinden gelme yeteneklerini geliştirecek bir süreçtir. Bu nedenle onların eğitime katılma etkinliği, problem-merkezli veya performans-merkezli bir düşünce çerçevesi eğilimindedir (Knowles, 1980: 53). Yetişkinler, yeni bilgileri, becerileri, değerleri ve tutumları etkili olarak, bunlar kendilerine gerçek yaşam durumlarına uygulama bağlamında sunulduğu zaman öğrenirler (Knowles, 1996: 60).

Yetişkin eğitimi, 1980'lerden itibaren başlayarak bilim insanlarının ve uygulamacıların çalışmalarıyla beş ana kabul üzerine temellendirildi (Knowles, 1979; Knowles, 1980; Houser 1985; Bolton, 1985):

1. Yetişkin öğrenciler öz yönlendirilidir,

2. Yetişkinlerin kendi yaşam deneyimleri temel bir eğitim kaynağıdır,

3. Yetişkinlerin öğrenmeye hazır olmaları, algıladıkları gereksinimleri ile açıklanabilir,

4. Yetişkin eğitimi güncel görev ve problemler temelinde yönlendirilmelidir,

5. Yetişkinlerin öğrenmeye ilişkin güdülenmeleri ağırlıkla gerçek gereksinimlere bağlıdır, örneğin saygınlık, anlamlı bir yaşam gibi.

İçeriği sabit olan bir eğitim ve öğretim programına dayanan pedagojik eğitim metotlarının karşıtı olarak andragojik yaklaşım yedi elemandan oluşan süreç tasarımını öngörmektedir (Knowles, 1979; Knowles, 1980; Houser, 1985; Bolton, 1985):

1. Çevre koşulları karşılıklı saygı, işbirliği, karşılıklı güven, destek, açıklık, gerçeklik, zevk alma ve insanca, duygular temelinde oluşturulmalıdır,

2. Öğrenciler karşılıklı planlama sürecine katılmalıdır,

3. Katılımcılar öğrenme gereksinimlerini saptama sürecine katılmalıdır,

4. Öğrenciler öğrenme hedeflerini formüle etme sürecine katılmalıdır,

5. Öğrenciler öğrenme planlarını tasarımlama sürecine katılmalıdır,

6. Öğrencilerin öğrenme planlarını uygulamalarına yardımcı olunmalıdır ve

7. Öğrenciler kendi öğrenmelerini değerlendirme sürecine katılmalıdır.

Yetişkin eğitiminde önemle vurgulanması gereken nokta; bu eğitim etkinliklerinin planlı, programlı ve sürekli olmasıdır. Başka bir ifade ile hem öğrenme etkinliklerini düzenleyenlerin hem de bu etkinliklere katılanların istekli ve bilinçli olmaları gerekmektedir (Duman, 2000: 45).

Duman'a (2007: 64) göre, genel olarak yetişkinler eğitiminin aşağıdaki üç temel amacından söz edilmektedir:

1. Toplumun gereksinim duyduğu bilgi, görgü, beceri ve yeterlik düzeyine sahip bir yetişkinler toplumu oluşturmak,

2. Yetişkinlerde içinde yaşadıkları toplumun gelişmesini ve yaşamasını engelleyen sorunların üstesinden gelmeye ilgili bir anlayış geliştirmek ve yetişkinleri bu sorunların çözümüne hazırlamak,

3. Kendini gerçekleştirme amacına yönelik olarak tüm yetişkinlere kendi tutum, bilgi, anlayış ve özelliklerini geliştirme fırsat ve olanakları sağlamak.

Bunların yanı sıra, bireyin kendini gerçekleştirmesi, bireysel ve toplumsal gelişme yoluyla demokratik yaşam bilincinin geliştirilmesi ve toplumsal değişme de yetişkinler eğitiminin genel amaçları olarak sıralanabilir (Duman, 2007: 65).

4.2.1. Yetişkinlerin Öğrenmeye İlişkin Bazı Özellikleri

Yetişkin eğitiminde etkin bir öğrenmenin sağlanabilmesi için, göz önünde bulundurulması gereken özellikler şöyle özetlenebilir (Bülbül, 1997: 47-48):

1. Yetişkin benlik kavramı gelişmiş bir insandır;

   a) Kendine olgun bir insan olarak davranılmasını ve kişiliğine saygı göste rilmesini bekler,

   b) Eğitimde etkin bir rol almak ister

   c) Gereksiz sıkı otoritelerden hoşlanmaz

   d) Eğitim düzeyi düşük olan yetişkinlerde kendilerine karşı bir güven eksik liği olabilir. Bu durum onların eğitime olan ilgisini azaltabilir.

2. Yetişkin deneyim birikimine sahiptir;

   a) Yaşamları boyunca edindikleri bir deneyim birikimi vardır.

   b) Bu deneyimleri kullanacak bir eğitim ortamı ararlar.

   c) Deneyimlerine uygun düşen yeni öğrenmeleri kabul ederler. Ters düşen lere karşı bir direnme eğilimi gösterirler.

3. Yetişkin gereksinmelerini doyurmayan öğrenmeleri kabul etmeye istekli değildir;

   a) Yetişkin, eğitimi sonucunda edindiği bilgi ve beceriyi hemen yaşamında kullanmayı ister.

   b) Aile, toplum ve mesleki sorumluluklarla ilgili konuları öğrenmeye hazır dır.

4. Yetişkin, karşı karşıya kaldığı sorunlara çözüm getirebilecek öğrenmelere ilgi duyar;

   a) Öğrenme gereksinmeleri daha çok karşılaşılaşılan sorunlara dayalıdır.

   b) Zamanları değerli olduğundan, sorunların çözümüne yönelik olmayan öğrenmelere ilgi duymazlar.

Yukarıda belirtilen konular çerçevesinde, yetişkinler eğitiminde aşağıda belirtilen ilkeler benimsenmiştir (MEB, 2007: 4):

1. Yetişkinler Eğitim Programı, öğretici ya da konu merkezli değil, yetişkin merkezli olmalı; yetişkinin bakış açısını yansıtmalıdır.

2. Yetişkin, öğrenme öğretme sürecine aktif olarak katılmalıdır. Kendisine sunulan uyaranları yorumlamalı, anlamlandırmalı ve bilgiyi bizzat kendisi yapılandırmalıdır.

3. Program aracılığıyla yetişkine kazandırılmak istenen temel bilgi ve beceriler, gerçek yaşamda yetişkinin gereksinimleriyle ilişkili olmalıdır.

4. Program, yetişkinin yaşam kalitesini artıracak temel becerileri kazanmasına yardımcı olmalıdır.

5. Olaylar ve olgular, yaşamın bütünlüğü içinde ele alınmalıdır. Olgular bütüncül ve tematik bir yaklaşımla ele alınarak incelenmelidir.

Yukarda belirtildiği gibi doğal afetlerden korunmada eğitim önemli bir faktördür. Bu nedenle doğal afetler ve korunma yolları ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve yetişkin eğitimi veren kurum ve kuruluşlarda ele alınmalıdır. Bu çalışmada iki ders saatinde neler yapılabileceği üzerinde durulacaktır.

5. Afet Konusunda Bilgilendirmenin Önemi

Depreme veya daha geniş anlamda afet etkilerine karşı hazırlıklı olunması, yalnızca önlenmesi mümkün olmayan felaketlerin zaten başa geleceğini baştan kabulle evimiz yıkıldığı, yakınlarımız canlarından olduğu zaman hala var olmaya devam etmemiz için bir kenarda hazır tutacağımız nesneleri tarif etmez. Afetlere hazırlıklı olma toplumsal bir seferberliktir. En önemlisi yapılarımızı yıkımdan koruyacak mekanizmaları kurmak ve bunları işler halde tutmaktır. Afet zararları ve kayıpları aslında kökleri çok daha derinlerde olan sistemik bir bozukluğun görünen kısmıdır. Bunun giderilmesi ancak köklü ve bütüncül bir yaklaşım ile mümkündür. Afete hazırlık kavramının çadır vb. malzemeyi depolamanın ötesinde bir öneme sahip, çok geniş kapsamlı toplumsal bir kavram olduğu benimsenmelidir (Gülkan, 1999: 101-102).

6. Sosyal İletişim ve Etkileşim Açısından Eğitsel Oyunların Önemi

Doğal afetler ve korunma yolları etkinliğine katılan yetişkinler için sosyal iletişim ve etkileşim önemli rol oynamaktadır. Bireyler arası sosyal iletişim ve etkileşim eğitsel oyunlar kullanıldığında etkili olmaktadır (Coşkun, 2006: 10). Doğal afetler ve korunma yolları ile ilgili genel bilgiler “Akış Şeması’nda yer almaktadır. Burada etkinliği zenginleştirmek amacıyla kullanılabilecek eğitsel bir oyun ayrıntılı bir şekilde açıklanacaktır. Bu oyunda yer alan materyaller Coşkun’un geliştirdiği bir konseptten uyarlanmıştır.

Öngörülen eğitsel oyun aşağıda belirtildiği gibi uygulanır:

1. Bu eğitsel oyun için dünyada ve Türkiye'de görülen doğal afetler ile ilgili 24 resim belirlenir.
2. Belirlenen fotoğraflar 10x10x0,5 cm ebatlarında kesilmiş tahta parçaların bir yüzüne yapıştırılır.
3. Her bir tahta parçasının alt kısmında resmin numarası yer alır; sol kısmında resmin Türkçe, üst kısmında Almanca ve sağ tarafında ise İngilizce karşılığı yazılıdır.
4. 10x10x0,5 cm ebatlarındaki tahta parçaların diğer yüzüne ise T.C. Afet ve Acil Durum Başkanlığı'nın amblemi yapıştırılır.
5. Öğrenciler beşer kişilik gruplar halinde 4 masanın etrafında otururlar. Öğrencilerden biri hakem görevini üstlenir. Dördü ise etkinliğe oyuncu olarak katılır.
6. Hazırlanan öğrenci ve hakem yaprakları (sayfaları) dağıtılır.
7. Her gruba sırasıyla 6 resim verilir.
8. Öğrenciler, masanın ortasında amblemli yüz yukarı ve fotoğraflı yüz aşağı bakacak şekilde üst üste konulan ahşap parçalarını sırasıyla açarlar.
9. Her öğrenci açtığı tahta parçasının üstündeki doğal afetin ismini, öğrenci listesinde bulunan yerine (numarasına göre) yazar ve söz konusu obje hakkında bilgi verir.
10. Hakemden gelecek sorularla öğrenciler söz konusu resmin doğal afete hazırlıklı olmanın önemi hakkında bilgi verirler.
11. Etkinlik yönlendiricisi 20 dakika sonra eğitsel oyun etkinliğinin bittiğini bildirir.
12. Öğrenciler çember şeklinde otururlar ve doğal afet konusunda öğrenci listesine yazdıklarını paylaşırlar.
13. Hedef grubunun durumuna göre listede yer alan sözcüklerle cümleler kurulur.
14. Aynı şekilde hedef grubunun durumuna göre kurulan cümlelerden metinler oluşturulur.
15. Etkinlik yönlendiricisi eşliğinde hatalar düzeltilir ve eksikler tamamlanır.

Not: Etkinlik yönlendiricisi, eğitsel oyundan en iyi şekilde yararlanmak için hedef grubun seviyesine göre destekleyici materyaller geliştirebilir. Basit düzeyde iletişimi sağlamak için aşağıdaki tablolarda yer alan sözcükler ilk etapta öğrenilebilir.

7. Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Doğal Affet / die Naturkatastrophe / Natural disaster (a)

Nr.	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
1		Ambulans	der Sanitätswagen	Ambulance
2		Ateş	das Feuer	Fire
3	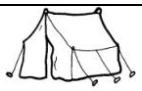	Çadır	das Zelt	Tent
4		Çorba	die Suppe	Soup
5	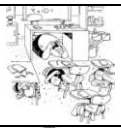	Deprem	das Erdbeben	Earthquake
6		Doktor	der Arzt	Doctor
7	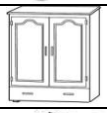	Dolap	der Schrank	Cupboard
8		Ev	das Haus	House
9	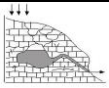	Fay hattı	die Verwerfungslinie	Fault Line
10		Hastane	das Krankenhaus	Hospital
11		Hemşire	die Krankenschwester	Nurse
12		Heyelan	der Erdrutsch	Landslide

7. Sözcük Listesi / Wortliste / Word List / Doğal Affet / die Naturkatastrophe / Natural disaster (b)

Nr.	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		İlaç	die Arznei	Medicine
14		İlk yardım çantası	der Erste-Hilfe-Kasten	First-aid kit
15		Radyo	das Radio	Radio
16		Sel	der Sturzbach	Frood
17		Su	das Wasser	Water
18		Taş	der Stein	Stone
19		Telefon	das Telephon	Telephone
20		Tercüman	der Dolmetscher	Interpreter
21		Tsunami	der Tsunami	Tsunami
22		Yağmur	der Regen	Rain
23		Yanardağ	der Vulkan	Volcano
24		Yıldırım	der Blitz	Lightning

8. Bilgilendirme oyununda kullanılan doğal afet resimleri hakkında kısa bilgi (a)

Nr.	Doğal afet görüntüleri	Doğal afetler hakkında kısa bilgi
1		**1. Afeti Tanımlama Faktörleri** a) Ekolojik dengenin bozulması b) Olağan yaşamın ortadan kalkması c) Can ve mal kayıplarına neden olması d) Toplumun reaksiyon, uyum ve baş etme gücünü aşması e) Dış yardıma gereksinim duyulması
2		**2. Deprem** a) Dünyanın yer kabuğunda doğal etkenler sonucunda başlayan, ani ve kısa süreli olarak görülen sarsıntılar depremdir. b) Yer kabuğun kırıldığı çizgiye fay hattı denilmektedir. c) Depremin en şiddetli olarak duyulduğu yere deprem merkezi, d) Sarsıntının etkili olduğu yerlere deprem alanı denir e) Depremin, önceden tespit edilip önlenmesi mümkün değildir.
3	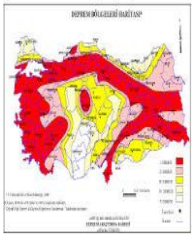	**3.Türkiye'nin Deprem Haritası** a)Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle dünyada önemli bir deprem bölgesidir. b)Türkiye'de depreme neden olan önemli faylar bulunmaktadır. c) Bu nedenle de Türkiye'de deprem ülkenin neredeyse tamamını etkilemektedir. d)Türkiye'nin yüz ölçümünün %42'si birinci derece deprem kuşağı üzerindedir. e) Ege bölgesi ve Göller Yöresi birinci derece deprem bölgeleridir.
4	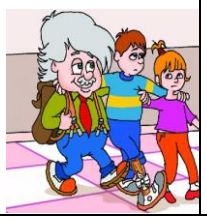	**4. Depremden Korunma Yolları** a) Yerleşim yerlerini deprem kuşakları dışından seçmek b) Sağlam zeminlere bina yapılmalıdır. c) Binalarda kullanılacak malzemeler sağlam olmalıdır. d) Bu konuda halkın bilinçlenmesi çok önemlidir. e) Deprem öldürmez, cahillik öldürür.

8. Bilgilendirme oyununda kullanılan doğal afet resimleri hakkında kısa bilgi (b)

5		**5. Yaşam Üçgeni Alanı** a) Deprem sırasında sağa sola koşmamalı. b) Sağlam eşyaların yanına yan olarak yatılmalı. c) Dizler karna doğru çekilerek, eller başın üstünde kenetlenmeli. d) Camlar kolay kırılacağından pencere kenarından uzak durulmalı. e) Üzerimize düşecek eşyadan uzak durulmalı.
6		**6. Deprem Sırasında Yapılması Gerekenler** a) Korkmayın b) Sakin olun c) Bulunduğunuz yeri terk etmeyin d) Merdiven ve asansörü kullanmayınız e) Dolap ve raflardan uzak durunuz
7		**7. Deprem Çantasının İçindekiler** a) Pilli radyo, yedek piller, pilli el feneri b) Battaniye c) Su, ilkyardım çantası d) Konserve yiyecekler, konserve açacağı e) Sürekli kullanmak zorunda olduğumuz ilaçlar
8		**8. Sel ve Su Baskınları** **a)** Yerleşim yerlerini su basmasıyla oluşan doğal afete **sel** veya **su** baskını denir. b) Sel suları, can ve mal kaybına sebep olur. c) Büyük çoğunluğu insan hataları sonucunda ortaya çıkmaktadır. d) Büyük hasara neden olan felaketler içerisinde depremden sonra ikinci sıradadır. e) Sele en sık kuvvetli ve uzun süreli yağış neden olur.

8. Bilgilendirme oyununda kullanılan doğal afet resimleri hakkında kısa bilgi (c)

9		**9. Sel ve Su Baskınlarına Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Sel baskınları ve taşkınlardan korunmak için her şeyden önce, doğal bitki örtüsünün, özellikle de ormanların korunması gerekir. b) Yerleşim yerleri sel bölgelerinin dışına çıkartılmalıdır. c) Akarsu yatakları temizlenmeli ve genişletilmelidir. d) Akarsular barajlarla ve bentlerle kontrol altına alınmalıdır. e) Suyun hızını kesmek için yamaçların teraslandırılması, akarsu yataklarına setler yapılması ve göletler oluşturulmalıdır.
10		**10. Tsunami** a) Okyanus ya da denizlerin tabanında oluşan deprem, volkan patlaması ve bunlara bağlı taban çökmesi, zemin kaymaları gibi tektonik olaylar sonucu ortaya çıkan enerji nedeniyle oluşan uzun periyotlu deniz dalgasını temsil eder. b) Derin denizlerde varlığı hissedilmezken, c) Sığ sulara gelindiğinde dik yamaçlı körfezlerde kıyılarda yada V tipi daralan körfez ve koylarda bazen 30 metreye kadar yükselmektedir. d) Önüne çıkan her şeyi yıkmakta. e) Deniz kıyısında yerleşim yeri seçilirken; tsunami riski de diğer doğal afetler gibi göz önünde bulundurulmalıdır.
11	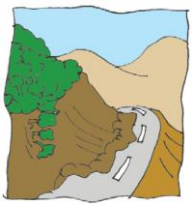	**11.Toprak Kayması (Heyelan)** a) Toprak örtüsünün bulunduğu yerden koparak bir yamaç boyunca kayması ve aşağıda bir yerde birikmesidir. b) Toprak kaymasına heyelan da denir. c) Heyelan, Türkiye'de sıkça rastlanan bir afettir. d) Yağmur ve kar suları, yamaçları kaplayan toprağın içine sızar. e) Suyu geçirmeyen bir tabakaya rastlayınca burada birikir.
12		**12.Toprak Kaymasına Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Dik ve çıplak yerler bitki örtüsü ile kaplanmalıdır. b) Yolların heyelan bölgelerinden uzağa yapılmasına çalışılmalıdır. c) Dik yerlerin etek kısımları fazla kazılıp oyulmamalıdır. d) Yerleşme yerleri toprak kayma alanlarının dışına çıkarılmamalıdır. e) Yol yapımında yarmalar fazla dik ve derin açılmamalıdır.

8. Bilgilendirme oyununda Kullanılan doğal afet resimleri hakkında kısa bilgi (d)

Nr.	Doğal afet görüntüleri	Doğal afetler hakkında kısa bilgi
13		**13. Erozyon** a) Toprağın üst tabaksının su veya rüzgarın etkisiyle aşınıp sürüklenmesine erozyon denir. b) Erozyon bir başka şekli ile rüzgar süpürmesidir c) Koruyucu örtüden yoksun toprağın, su ve rüzgar etkisi ile aşınıp taşınması temelinde bitki örtüsünün özellikle de orman ve meralara karşı olumsuz ve duyarsız davranışlar yatmaktadır. d) Türkiye'de her yıl 1.1 ile 1.4 milyar ton arasında toprak kaybedilmektedir.
14		**14. Erozyona Karşı Alınması Gereken Önlem** a)Tahrip olan ağaç ve bitki örtüsü en az iki misli olacak şekilde yenilenmelidir. b)Orman yangınlarına karşı hassas ve tedbirli olunmalıdır. c) Akarsu kenarlarında, dik yamaçlarda ve eğimli yüzeylerde, kök yapısı sağlam ağaçlandırma yapılmalı, d) Dik yamaçlarda ve eğimli yüzeylerde setlendirme çalışmaları yapılmalıdır. e) Doğal park alanları çoğaltılmalıdır.
15		**15. Çığ** a) Çığ düşmesi en sık yaşanan doğal afetlerden biridir. Çığ düşmesine neden olan etmenler şunlardır: b) Kar tabakasının üzerine yağan yağmur c) Havanın ısınması, d) Yamaçların çıplak olması ve e) Yamaç eğiminin fazla olması
16		**16. Çığ Afetine Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Eğimin çok bulunduğu yerler yeterince ağaçlandırılmalıdır. b) Kış sporları çığ alanlarından uzak yerlerde yapılmalıdır c) Çığ bölgelerinden geçerken gürültü çıkarılmamalıdır. d) Kara ve demir yolu ulaşımı çığ alanlarının uzağında yapılmalıdır. e) Yerleşim yerleri çığ alanından uzaklara kurulmalıdır.

8. Bilgilendirme oyununda kullanılan doğal afet resimleri hakkında kısa bilgi (e)

17		**17. Yanardağ Patlamaları** a)Yeryüzü çekirdeğinde mevcut bulunan mağma'nın (sıvı eriyik) ısıdan oluşan basınç sebebiyle, yeraltındaki tüneller vasıtasıyla yerüstüne çıması sonucu oluşmaktadır. b) Bu tünellerin dünyadaki çıkış noktalarının hemen hepsi bilinmektedir. c) Tünellerin çıkış noktaları denizlerin altında da mevcuttur. d) Dünya'nın iç kısmında bulunan erimiş kaya parçalarının basınçla dışarı püskürmesidir. e) Püsküren bu maddelere lav denir. Lavlar çok sıcak olduğundan geçtiği yerleri yakıp yıkar.
18		**18. Yanardağ Patlamasına Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Birçok volkan (yanardağ) faaliyetini yitirmiş görünse de, her zaman faaliyete geçme ihtimali mevcuttur. b) Lavlar çok sıcak olduğundan geçtiği yerleri yakıp yıkar. c) Yanardağlara yakın bölgelerde yerleşim alanları oluşturulmamalıdır. d) Aktif yanardağların uzağında durulmalıdır. e) Yanardağlar harekete geçtiğinde oralardan uzaklaşılmalıdır.
19		**19. Yıldırım Düşmesi** a) Bulutlarda yüklü manyetik enerji kutuplarının çakışması sonucunda yıldırım meydana gelmektedir. b) Bazen bulutsuz ortamlarda da gene aynı sebebe bağlı olarak yıldırım düştüğü görülmüştür. c) Yıldırımlar ölüm ve yangınlara sebebiyet verebilir. d) Yıldırım, yeryüzü ile bulut arsındaki elektrik boşalmasıdır. e) Elektrik akımı sırasında büyük gürültüler duyulur. Buna "gök gürültüsü" denir.
20		**20. Yıldırım Düşmelerine Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Yüksek binaların tepesine paratoner takılır. b) Alıcı görevi gören anten ve benzeri aletlerin uç noktaları iletken olmayan maddelerle izole edilmelidir. c) Yağışlı havalarda, aşırı metal bulunan alanlardan ve ağaçlık alanlarda uzak durulmalıdır. d) Çok fazla yıldırım düşen anlarda, mevcut alıcı ve

		verici kullanılmamalıdır. e) Açık alandaysak sivri yerlerden uzak durulmalıdır.

8. Bilgilendirme oyununda kullanılan doğal afet resimleri hakkında kısa bilgi (f)

21		**21. Fırtına** a) Fırtınalar bilindiği gibi kuvvetli rüzgarlar sonucunda meydana gelen doğal olaylardır. b) Yağış ile birlikte esen şiddetli rüzgarlar tufan olarak adlandırılmaktadır. c) Kurak ve yağışsız esen rüzgarlar ise tayfun olarak isimlendirilmektedir. d) Bu kuvvetli rüzgarlar esnasında oluşan helezonik girdaplara hortum denir. e) Hortumlar deniz veya göllerde yüksek dalgaların ve taşmaların meydana gelmesine neden olmaktadır.
22		**22. Fırtınalara Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Genel acil ikaz sistemi oluşturulmalıdır. b) Bloklar halinde ve sağlam monte edilmiş parçalardan oluşan çatılar yapılmalı. c) Konut ve diğer alanlarda kalın cam kullanılmalıdır. d) Sığınaklar inşa edilmelidir.
23		**23.Yangın** a) Sayısız sebeplerden ve hemen hemen her ortamda yaşanmaktadır. b) Yangınların doğal nedenlerden oluşma oranı % 0.9'dır. c) Geri kalan oranın tamamı insanların ihmal ve tedbirsizliklerinden kaynaklanmaktadır. d) Yangın, kısa sürede büyük zarar veren, can ve mal kaybına yol açan doğal bir afettir. e) Ufacık bir kıvılcımla başlayan bir yangın, kısa sürede evleri, iş yerlerini, tarlalardaki ekinleri ya da bir ormanı yok edebilir.
24		***24.*** **Yangına Karşı Alınması Gereken Önlemler** a) Ormanlık ve sık bitki örtüsü olan alanlarda, sigara içilmemeli. b) Ateş yakılmamalı. c) Camdan mamul veya parlak yüzeyli herhangi bir madde veya metal bu alanlara atılmamalı. d) Çevreye yanıcı veya çabuk tutuşabilen kimyasal maddeler ve ambalajlar bırakılmamalı. e) İşyerlerinde ve konutlarda, yangın tesisat ve alarm

		sistemi yaptırılmalı.

9. Etkinliğin (Dersin) Ayrıntılı Akış Şeması (Tablosu)

Aşama	Süre 80 dak.	Öğretmen (etkinlik yönlendiricisi) Davranışları	Öğrenci davranışları	Teknik/ Yöntem	Araç- Gereç
1	01	Öğretmen, dersin konusunun doğal afetler olduğunu açıklar ve katılımcılara neler bildiklerini sorar.	Öğrenciler doğal afetler konusunda bildiklerini söylerler.	Soru-cevap, Düz anlatım	Afet ve Acil Durum Başkanlığının amblemi
2	02	Öğretmen, deprem resimlerinin yer aldığı flaş kartlar, mandallar ve çamaşır ipi getirdiğini belirtir. Çamaşır ipinin gerilmesini ve flaş kartların mandalları kullanarak çamaşır ipine asılmasını ister.	Katılımcılar, çamaşır ipini gererler ve flaş kartları asarlar.	Bireysel çalışma	Çamaşır ipi ve flaş kartlar
3	07	Öğretmen, katılımcıların çamaşır ipine asılı kartları koro halinde okumalarını, analiz etmelerini ve resimlerle ilgili metinleri okumalarını ister.	Katılımcılar çamaşır ipine asılı kartları koro halinde okurlar, analiz ederler ve resimlerle ilgili metinleri okurlar.	Bireysel çalışma	Flaş kartlar

4	10	Öğretmen, katılımcıların resimlerle ilgili düşüncelerini açıklamalarını ister.	Katılımcılar, resimlerle ilgili düşüncelerini açıklarlar.	Soru - cevap	Flaş kartlar
5	08	Öğretmen, afet bilgilendirme oyunu kanalıyla doğal afetler konusunda ayrıntılı bilgi edineceklerini, beşer kişilik gruplara ayrılmalarını ve hakemlerini seçmelerini bildirir	Katılımcılar, beşer kişilik gruplara ayrılırlar ve hakemlerini seçerler.	Grup çalışması	Masa, Sandalye
6	12	Öğretmen, her gruba bilgilendirme oyun paketini verir ve önceden belirlenen kurallara göre oynamalarını söyler.	Katılımcılar, önceden belirlenen kurallara göre oynarlar.	Grup çalışması	Oyun paketi, Ahşap parçaları, Hakem yaprağı, Öğrenci yaprağı
7	05	Öğretmen, katılımcıların U şeklinde oturmalarını ve grup çalışmalarının paylaşılmasını ister.	Katılımcılar, U şeklinde otururlar ve grup çalışmalarını diğer grup üyeleriyle paylaşırlar. Her katılımcı açtığı ahşap parçaların üzerindeki resimler hakkında bilgi verir.	Büyük grup tartışması	Hakem yaprağı, Öğrenci yaprağı

8	15	Öğretmen, katılımcıların flaş kartları toplamalarını ve kendisine vermelerini ister. Öğretmen üç dilli flaş kartları dağıtır, bunların çamaşır ipine asılmasını ve koro halinde okunmasını ister.	Katılımcılar flaş kartları toplarlar ve öğretmene verirler. Üç dilli flaş kartları çamaşır ipine asarlar ve koro halinde okurlar.	Bireysel çalışma	Çamaşır ipi, Metinli flaş kartlar, Üç dilli flaş kartlar
9	15	Öğretmen, katılımcıların çamaşır ipinden birer flaş kart almalarını ve flaş kartın içerdiği kavramın (sözcüğün) anlamını tiyatral (drama) bir şekilde sergilemelerini ister.	Katılımcılar, çamaşır ipinden birer flaş kart alırlar ve flaş kartın içerdiği kavramın (sözcüğün) anlamını tiyatral (drama) bir şekilde sergilerler.	Grup çalışması	Flaş kartlar
10	05	Öğretmen etkinlik için ayrılan sürenin bittiğini ve kendisine önce flaş kartların ve daha sonra bilgilendirme kutularının verilmesini rica eder.	Yetişkinler, sırasıyla flaş kartları, mandalları ve çamaşır ipini, daha sonra ise bilgilendirme oyununun kutusunu öğretmene verirler.	Grup çalışması	Çamaşır ipi, Mandallar, Flaş kartlar, Bilgilendirme seti
11	Öğretmen etkinliğe katılanlara teşekkür ettikten sonra çalışmanın bittiğini ve bir sonraki etkinlik tarihini bildirir. Ödev: Boşluklu ve önerilen sözcükleri içeren bir metni dağıtır. Evde boşluklara uygun sözcükleri yazmalarını söyler.				

10. Değerlendirme

Doğal afetler ve korunma yollarına yönelik çalışmaların değerlendirilmesi için yazılı sınavdan sözlü sınava kadar bir dizi olanak bulunaktadır. Etkinlik yönlendiricisi değerlendirme aşaması için yukarda belirtilen eğitsel oyunu ve ev ödevini kullanabileceği gibi bireysel gözlemlerinden de yaralanabilir. Oyun ve gözlem sırasında etkinlik yönlendiricisi aşağıdaki soruları göz önünde bulundurmalıdır.

Nr.	Sorular	Evet	Hayır
01	Afetle ilgili tanım ve kavramaları ayırt edebiliyorlar mı?		
02	Konuda geçen önemli 24 Türkçe sözcüğün Almanca ve İngilizce karşılıklarını biliyorlar mı?		
03	Türkiye'de sık karşılaşılan afetleri sınıflandırabiliyorlar mı?		
04	Afetlerden korunmanın bir ülkenin kalkınmasındaki öneminin farkındalar mı?		
05	Afetlerden korunmada bilgilendirme konusunda devlet kurumlarından sivil toplum örgütlerine kadar çeşitli ünitelerin başlıca görevleri hakkında bilgi sahibiler mi?		
06	Deprem sırasında yapılabilecekleri uygulamalı olarak gösterebiliyorlar mı?		
07	Afetlerden korunma hakkında öneriler geliştirebiliyorlar mı?		
08	Afetlerin ortak özeklilerini biliyorlar mı?		
09	Yetişkinler, yerel yönetimlerin afet öncesi hazırlık konusundaki görevlerinin farkındalar mı?		
10	Afetlerde ulusal düzeyde organizasyon sağlayan kurumu biliyorlar mı?		

11. Sonuç ve Öneriler

Her yıl doğal afetlerden dolayı milyonlarca insan etkilenmekte, önemli sayıda can kaybına ve yaralanmalara neden olmakta, milyarlarca liralık maddi kayıp yaşanmaktadır. Doğal afetler alt ve üst yapıları değişik derecelerde bozar. Ulaşım ve haberleşme kesintiye uğrayabilir. Bulaşıcı ve salgın hastalıklara neden olurlar. Eğitim-öğretimi aksatır, emniyet ve asayiş hizmetlerini olumsuz

yönde etkiler. Barınma, yeme-içme ve giyinme sorunları doğurur. İşsizliği artırır. Psikolojik sorunlara neden olur.

Deprem, büyük yangın, sel baskını ve kasırga gibi afetler ancak, önceden hazırlık ve plan yapıldığında daha az kayıpla atlatılabilir. Uzun dönemde, afet zararlarını azaltmak için yerel halka, yetkililere ve sorumlulara olası afetlerin zararlarının nasıl azaltılacağı hakkında bilgi vermek ve planlı olmaları yönünde gelişme sağlamak çok önemlidir. Doğal afet zararlarının ancak, doğal afetler olmadan önce alınacak yasal, kurumsal ve teknik düzenlemelerle azaltılabileceğine her kademede inanmak gerekmektedir. Öte yandan, halkın bu konuda duyarlılık sahibi olması olası zararların boyutlarını büyük ölçüde azaltacaktır.

Günümüzde hemen hemen her ülkede küçümsenemeyecek sayıda yabancı yaşamaktadır. Yabancıların da doğal afetlerden korunmaları için özellikle dil konusunda özgün programlar geliştirilmelidir. Bu bağlamda özellikle İstanbul'da tercüman ve mütercim yetiştiren bölümlerde yapılan çalışmalara atıfta bulunmak gerekir.

Doğal afetler ve korunma olanakları konusu, düz anlatımı temel alan bir ders yöntemi ile değil eğitsel bir oyunun kullanıldığı aktif öğrenme yöntemleriyle işlenmelidir. Bu ve benzer etkinlik ile materyaller yetişkin eğitimi veren kurum ve kuruluşlar tarafından ve bunun yanı sıra eğitim fakültelerinde öğretmen adayları için konu alanı uzmanları tarafından uygulanabilir.

12. Kaynakça

Bolton, Brian (1985). Book Review on Andragogy in Action: Applying Modern Principles of Adult Learning, by Malcolm S. Knowles and Associates- San Francisco: Josey Bass 1984, *Personnel Psychology*, Summer, Vol. 38, Issue 2, 403-407.

Bülbül, Sudi (1991). Halk Eğitime Giriş, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No: 215: Eskişehir.

Celep, Cevat (2003). Halk Eğitimi, Anı Yayıncılık: Ankara.

Coşkun, Hasan (2006). Oyunlarla Dil Öğretimi / Spiele im Sprachunterricht / Learning Languag Through Games, CTB Yayınları 7: Ankara.

Duman, Ahmet (2000). Yetişkin Eğitimi, Ütopya Yayınları: Ankara.

Duman, Ahmet (2007). Yetişkinler Eğitimi, Ütopya Yayınevi: Ankara.

Geray, Cevat (2002). Halk Eğitimi, İmaj Yayınları: Ankara.

Gülkan, Polat, “Afete Karsı Hazırlıklı Olma: Planlama ve Yapı Denetim”, Deprem Güvenli Konut Sempozyumu, Mesa Yayınları: Ankara, 1999, s. 101-109.

Houser, Henry F. (1984), “Book Review on The Adult Learner, a Neglected Species, by Malcolm S. Knowles- Houston: Gulf Publishing, 1984”, *Personnel Psychology*, Summer, Vol. 38, Issue 2, 407-410.

MEB (2007). Yetişkinler Okuma Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı (I. VE II. Kademe). Retrived October 20, 2014, from http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/programlar/okuma_yazma/YET%C4%B0%C5%9EK%C4%B0NLER%20OKUMA%20YAZMA%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%C4%B0%20VE%20TEMEL%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20PROGRAMI.pdf.

Kasapoğlu, Aytul.,Mehmet, Ecevit (2002). Demographic and Psychosocial Features and Their Effects on the Survivors of the 1999 Earthquake in Turkey, *Social Behavior and Personality*, 30(2), p. 195-202.

Knowles, Malcolm (1996). Yetişkin Öğrenenler, Göz Ardı Edilen Bir Kesim. Çeviren: Serap Ayhan,Ankara Üniversitesi Basımevi: Ankara.

Knowles, Malcolm (1980). The Modern Practice Of Adult Education, Hospalist.cumc.columbia.edu.

Kurt, İhsan (2002). Yetişkin Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım: Ankara.

Miser, R. (2002). Küreselleşen Dünyada Yetişkin Eğitimi, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,* Cilt 35, Sayı 1-2, ss 55-60.

Onur, Bekir (2004). Gelişim Psikolojisi, İmge Kitabevi: Ankara.

Schramm, Don (1993). Overview Of Disaster Management, Emergency Türkiye’93- First International Disaster Relief and Prevention, Civil Defence, Public Security and Aid Exhibition, November 23-27, 1993.

Titmus, Colin.,Buttedahl, Paz., Ironside, Diana ve Lengrand, Paul (1985). Yetişkin Eğitimi Terimleri. Çeviren: F.Oğuzkan. Ankara: UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yayınları.

Uysal, M. (2013). Yetişkin Eğitiminde Program Planlama. A. Yıldız., M. Uysal (Editörler). Yetişkin Eğitimi, Ankara, Kalkedon Yayınları: Ankara, ss.199-228.

Ültanır, Emel., Ültanır, Gürcan (2005). Estonya, İngiltere ve Türkiye’de Yetişkin Eğitiminde Profesyonel Standartlar, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.*1,1: 1-23.

Yazar, Taha (2012). Yetişkin Eğitiminde Hedef Kitle, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 4 (7), 21-30.

Yıldız, A. (2010). Birinci Kademe Okuma-Yazma Kurslarına Katılan Yetişkinlerin Matematik Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Eğitim ve Bilim, Cilt 35, Sayı 158, ss. 28-43.

Ek-1: Aşağıdaki sözcükleri uygun boşluklara yazınız.

Schreiben Sie folgenden Wörter in die passenden Lücken.

Boşluklu cümleler

01 Doğal afetler, _____dengenin bozulması sonucu gerçekleşir.

02 Dünyanın yer kabuğunda doğal etkenler sonucunda başlayan, ani ve kısa süreli olarak görülen sarsıntılar _____'dir.

03 Türkiye'nin yüz ölçümünün _____'si birinci derece deprem kuşağı üzerindedir.

04 Yerleşim yerlerini _____ dışından seçmek gerekir.

05 Sağlam eşyaların yanına _____ olarak yatılmalıdır.

06 Dolap ve raflardan _____ durulmalıdır.

07 Sürekli kullanmak zorunda olduğumuz _____ deprem çantasında bulundurulmalıdır.

08 Yerleşim yerlerini su basmasıyla oluşan doğal afete sel veya _____ denir.

09 Suyun hızını kesmek için yamaçların_____, akarsu yataklarına setler yapılması ve göletler oluşturulması gerekmektedir.

10 Deniz kıyısında yerleşim yeri seçilirken; _____ riski de diğer doğal afetler gibi göz önündü bulundurulmalıdır.

11 Toprak kaymasına _____da denir.

12 Yol yapımında yarmalar fazla dik ve _____ açılmamalıdır.

13 Toprağın üst tabaksının su veya rüzgarın etkisiyle aşınıp sürüklenmesine _____ denir.

14 Akarsu kenarlarında, dik yamaçlarda ve eğimli yüzeylerde, kök yapısı sağlam _____ yapılmalıdır.

15 _____ en sık yaşanan doğal afetlerden biridir.

16 Kış sporları _____ uzak yerlerde yapılmalıdır.

17 Yanardağ patlamalarında püskürülen maddelere _____ denir.

18 Birçok _____ (yanardağ) faaliyetini yitirmiş görünse de, her zaman faaliyete geçme ihtimali mevcuttur.

19 Bulutlarda yüklü manyetik enerji kutuplarının çakışması sonucunda _____ meydana gelmektedir.

20 Yıldırım düşmesini önlemek için yüksek binaların tepesine _____ takılır.

21 Kurak ve yağışsız esen rüzgarlar _____ olarak isimlendirilmektedir.

22 Fırtınalara karşı _____ oluşturulmalıdır.

23 _____, kısa sürede büyük zarar veren, can ve mal kaybına yol açan doğal bir afettir.

24 İşyerlerinde ve konutlarda, yangın tesisat ve _____ yaptırılmalıdır.

a	Tsunami	**g**	derin	**m**	su baskını	**t**	Yan
b	ağaçlandırma	**h**	çığ alanlarından	**n**	paratoner	**u**	Volkan
c	İlaçlar	**i**	ekolojik	**o**	deprem	**v**	genel acil ikaz sistemi
d	Yıldırım	**j**	yangın	**p**	alarm sistemi	**y**	%42
e	Tayfun	**k**	lav	**r**	çığ düşmesi	**z**	Erozyon
f	deprem kuşakları	**l**	uzak	**s**	heyelan	**w**	teraslandırılması

Kutucuklara uygun harfleri yazınız. Schreiben Sie die Buchstaben in die entsprechenden Kästchen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

Çözüm anahtarı / Lösung / Key

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
i	o	y	f	t	l	c	m	w	A	s	g	z	b	r	h	k	u	d	n	E	v	j	p

Yazarlar Listesi

Arzu Sönmez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Meslek Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi. e-posta: arzu.sonmez@gop.edu.tr

Bernd Schneider, Dr., Goethe-Institut e.V., Zentrale, München. e-mail: bernd.schneider@goethe.de

Birthe Çil, Referendarin in der Fintauschule, 27389 Lauenbrück in Deutschland. e-mail: birthe.cil@hotmail.com

Cavide Demirci, Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi. e-posta: demircicav@gmail.com

Didem Koban Koç, Assist. Prof. Dr., Hacettepe University, Faculty of Education, Department of Foreign Language Education, Division of English Language Teaching. e-mail: dkoban@hacettepe.edu.tr

Esra Önkuzu, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı doktora öğrencisi e-mail: esraonkuzu@hotmail.com

Fatih Yılmaz, Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi. e-mail: fatih.yilmaz@gop.edu.tr

Gülşah Babacan, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi. e-mail: g.gulsahbabacan@gmail.com

Gülay Aslan, Yrd. Doç. Dr. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı öğretim üyesi. e-mail: gulay.aslan@gop.edu.tr

Hasan Coşkun, Prof. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı öğretim üyesi. e-mail: hasan.coskun@ gop.edu.tr

Helga Dağyeli-Bohne, Dr., Bertolt-Brecht-Schule Nürnberg, Almanya. e-mail: helgadagyeli@gmx.net

Kadir Kesgin, Amasya Üniversitesinde uzman. e-mail: kadirkesgin@amasya.edu.tr

Mehtap Çoşkun, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Grafik Tasarım Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi. e-posta: mehtapcoskun2.mc@gmail.com

Mehmet Emin Aksoy, Yrd. Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi. e-mail: aksoymehmetemin@hotmail.com

Mevlüt Taşkın, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi. e-mail: serkanmevluttaskin@hotmail.com

Mukaddes Örs, Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğretim üyesidir. e-mail: mukaddesors@hotmail.com

Neslihan Delibaş, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi. e-posta: neslihan.delibas@hotmail.com

Nefise Özyiğit, Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni. e-mail: nefiseozyigit@aof.anadolu.edu.tr

Nilüfer Kesgin, Aksaray Üniversitesinde okutman. e-mail: niluferkesginn@gmail.com

Nermin Öztop, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi.

e-mail: nerminn-cn@hotmail.com

Ömer Faruk Sönmez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi, Tokat. e- posta: sonmez.omerfaruk@gmail.com

Ömer Lütfi İspirli, Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Almanca okutmanı. e-mail: oispirli@gmail.com

Rasim Bakırcıoğlu, Eğitim bilimci, öğretmen ve yazar. e-mail: rbakircioglu@yahoo.com

Sevgi Bektaş Bedir, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı doktora öğrencisi. e-mail: sevgibektasbedir@gmail.com

Şule Kavak, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi. e-mail: kvk.sule@hotmail.com

Tuğba Kocadağ Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Araştırma Görevlisi ve Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Doktora Öğrencisi. e-mail: tugba.kocadag@gop.edu.tr

Veda Yar Yıldırım, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı doktora öğrencisi. e-mail: farewell6982@hotmail.com

Yunus Aktürk, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü Araştırma Görevlisi. e-mail: yunus.akturk@gop.edu.tr

The book entitled "Planning of Instruction (Öğretimin Planlanması, Unterrichtsplanung)" is a book of potential that shows tactfully prepared and applied cases of teaching vocabulary items in three different languages. The book itself is like a picture dictionary, which clearly illustrates what is meant by the vocabulary items used in it. It can be used in teaching vocabulary items in Turkish, German , and English.
Prof. Dr. Mehmet Demirezen, Hacettepe University, Faculty of Education.

Im Türkischen gibt es das Sprichwort: „Eine Sprache ein Mensch. Zwei Sprachen zwei Menschen, drei Sprachen drei Menschen …". Das heißt, dass auch in der türkischen Kultur dem Erlernen von Fremdsprachen eine große Bedeutung beigemessen wird. Fremdsprachen öffnen Türen zu anderen Kulturen, zu interessanten Berufen und zu Menschen in Ländern, in denen andere Sprachen gesprochen werden. 2009 sprach sich das Europäische Parlament für das Erlernen von zwei Fremdsprachen aus und forderte die Mitgliedsstaaten der Europäischen Union dazu auf, dies zu fördern. Die meisten europäischen Länder tragen seitdem dieser Forderung Rechnung und haben an den Schulen eine zweite Fremdsprache eingeführt.

Auch die Türkei führte 2004 an den Anadolu Gymnasien erneut den Unterricht einer zweiten Fremdsprache ein, was mit einer Renaissance des Erlernens der deutschen Sprache einherging. Vieles ist seither für die Ausbildung und Qualifizierung von Deutschlehrerinnen und Deutschlehrern getan worden. Ein guter Unterricht kann allerdings nur gewährleistet werden, wenn alle Lehrerinnen und Lehrer bereit sind, ihr Wissen und Können ständig zu erweitern. Wie alle Menschen sind auch Lehrerinnen oder Lehrer ständig Lernende auf der Suche nach Wegen, ihre Unterrichtsarbeit zu verbessern und für die Lernenden das Lernen zu erleichtern und zum Weiterlernen zu befähigen. Vorliegende Publikation ist sowohl für zukünftige als auch für bereits in der Praxis arbeitende Lehrende von unschätzbarem Wert.
Dr. Bernd Schneider, Goethe-Institut e.V., Zentrale, München

Öğretimin planlanması öğretmenin önemli görevlerinden birisidir. İyi bir öğretmen, derste neyi, ne kadar, nasıl öğreteceğini önceden düşünen ve bilendir. Öğretimde plan, öğretim etkinliklerinin düzenli bir şekilde nasıl yapılacağının önceden tasarlanması demektir. Plan, belirlenmiş eğitim amaçlarına ulaşmak için öğretim etkinliklerinden hangilerinin seçileceğini, bunların niçin ve nasıl işleneceğini, hangi öğretim teknolojilerini kullanılacağını ve elde edilen başarının nasıl değerlendirileceğini önceden tasarlayıp belirlemektir. Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerimizden yıllık, ünite ve günlük ders planları yapmalarını istemektedir. Yıllık ders planı, dersin amaçlarını, konularını, kullanılacak yöntemleri, süreleriyle birlikte belirleyen bir taslak demektir. Aynı şeylerin ünite için yapılması ünite planını, bir veya iki ders saati için ayrıntılı olarak yapılması da günlük ders planını oluşturur. Bu alandaki bilgi ve beceriler öğretmen adaylarına kazandırılmalıdır. Bundan dolayı bu alanda yapılan çalışmaları önemsiyorum.
Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi öğretim üyesi

Bilgi ve teknoloji çağını yaşayan dünyada hayat boyu öğrenmenin ve ilerlemenin en önemli aktörü dildir. Bireylerin okuma, yazma, anlama, eleştirel düşünme gibi becerilerinin gelişmesi, sağlıklı iletişim kurması, dış dünyayla bütünleşme ve kültürel farkındalık oluşturma gibi özellikler ancak dil öğretimiyle mümkündür. Önceliğimiz tabi ki ana dil olmalıdır. Ancak küreselleşen dünyada ulusların birbirlerini tanıması, bütünleşmesi ve bireylerin kültürlerarası farkındalıklarının oluşması için ikinci bir dil öğrenmek zorunlu hâle gelmiştir. Bu bağlamda dil öğretimi ve yabancı dil öğretiminin değişik konularında alanında uzman kişilerce yazılan bu kitabın hem bu alanda çalışma yapan araştırmacılara hem de dil bölümlerinde okuyan öğrencilere yararlı olacağını düşünmekteyim.
Doç. Dr. Adem İşcan, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi.

